

DE COOLHEID SPAT AF
VAN DE JAZZSTRIPS VAN
PHILIP PAQUET

Cool blue

**Koning van
de bijrol**

BEN GAZZARA EINDIGDE ZIJN
CARRIÈRE IN CULTFILMS PAG 4

**Eén Paul de
Leeuw te veel**

POEPHOOFD IS VOORAL
HERHALING VAN ZETTEN PAG 5

**Sinistere
leegheid**

DE ONHEILSPELLLENDE FOTO'S
VAN SHAHIDUL ALAM PAG 6

Maandag

MINDER BEZOEKEN VOOR FILMFESTIVAL ROTTERDAM

Voor het 41ste International Film Festival Rotterdam (IFFR), dat zondag is afgesloten, zijn dit jaar 274 duizend kaartjes verkocht. Hoeveel filmliefhebbers het festival in totaal hebben bezocht, is niet duidelijk, maar het aantal verkochte kaartjes lag bijna 20 procent lager dan vorig jaar. Een van de redenen ligt in de sterk gestegen prijzen. De festivalleiding, die de daling gaat onderzoeken, zegt dat ook de recessie een rol speelt. De publieksprijs van het festival ging zaterdagavond naar Monsieur Lazhar van Philippe Falardeau uit Canada. Aan de trofee is een geldbedrag van 10.000 euro verbonden.

FINANCIËLE ONDERSTEUNING VOOR JEUGDTHEATER

STIP Theaterbureau geeft een jubileumcadeau aan de door bezuinigingen getroffen jeugdtheatersector: een jaarlijkse donatie van 40.000 euro in een Jeugdtheaterfonds. STIP verkoopt en produceert al 25 jaar jeugdtheaterproducties. Samen met Jeugdtheater de Krakeling begint STIP nu een Jeugdtheaterfonds voor talent onder jeugdtheatermakers. Een commissie van deskundigen selecteert een getalenteerde maker (regisseur of choreograaf) die een productie voor jong publiek mag maken. Zestien theaters hebben op voorhand beloofd het resultaat te programmeren. STIP hoopt dat fondsen, sponsors en publiek het fonds zullen aanvullen tot een stevig productiebudget. Jeugdtheatergezelschappen hebben toegezegd deze STIP-maker in natura te ondersteunen.

FILMMAKERS OMGEKOMEN BIJ ONGEVAL MET HELIKOPTER

Twee bekende filmmakers zijn zaterdag omgekomen door een helikopterongeluk in Australië, ten zuiden van Sydney. Onder de slachtoffers is Andrew Wright, die wordt gezien als de rechterhand van regisseur James Cameron. Wright (52) was de piloot van de helikopter. Hij zou met het andere slachtoffer, Mike DeGruy (60), werken aan een documentaire over Papoea-Nieuw-Guinea. Wright was als schrijver en producer betrokken bij onder meer de film *Sanctum* (2011). De filmmaker had ook een belangrijke rol in de ontwikkeling van de 3D-technologie die gebruikt werd voor de kaskraker *Avatar* van Cameron.

WAAR HEEFT DE WERELD HET OVER?

Nederland #Nick #Simon

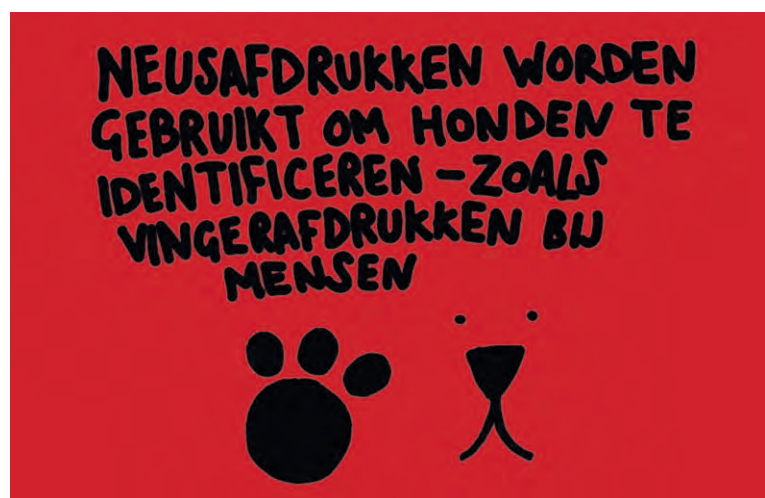
Nick tegen Simon, de nieuwe zaterdagavondshow van Nederland 1, was dit weekeinde goed voor 1,9 miljoen kijkers. Het programma was daarmee iets populairder dan *All You Need is Love* (RTL4, 1,6 miljoen kijkers). In *Nick tegen Simon* nemen de anders zo collegiale zangers Nick en Simon het tegen elkaar op in een muzikaal spel.

'We wilden onze eigen muziek spelen, maar moesten samenwerken met een andere act.'

Justin Vernon, zanger van Bon Iver, vertelt aan billboard.com over zijn ervaringen met de organisatie van de Grammy's. Bon Iver is genomineerd voor vier Grammy's, maar heeft besloten niet op te treden.

STEEK ELKE DAG WAT OP

Copyright Young

Jazz

INTERVIEW STRIPEKENAAR PHILIP PAQUET

De Belgische striptekenaar **Philip Paquet** is geobsedeerd door de jazz – en alles wat daar aan ijzige coolheid aan vast zit. Paquets jazzlegenden zijn vrijdag te zien in het Amsterdamse Muziekgebouw aan 't IJ. Inclusief livemuziek. Jazz, uiteraard.

Door **Robert van Gijssel** Foto **An-Sofie Kesteleyn**

Cool on canvas

Geen striptekenaar die in zijn werkzame leven zo veel pakken heeft geschetst als de Belg Philip Paquet (Antwerpen, 1973). Strakke pakken, frommelpakken, plakpakken, witte pakken, zwarte pakken. De man in het pak bevolkt de jazzstrips van Paquet; van de New Orleans trompettist 'King' Joe Oliver (1885-1938, stropdas in kasjmierprint) tot Louis Armstrong (1901-1971, smoking, vlinderstrik). Van Charlie 'Bird' Parker (1920-1955, slordige krijtstreep) tot Dizzy Gillespie (1917-1993, wit Cubaans linnen). 'Het tekent zo plezierig', zegt Paquet. 'Paar strepen, klaar. Nog een streep: stropdas.'

Paquets vooral dode jazzlegenden wandelen vrijdag in cartoonformaat voorbij in het Amsterdamse Muziekgebouw aan 't IJ, bij het liveproject *Graphicology*, dat Paquets zwerige jazztekeningen op filmscherm leven laat inblazen door het Brussels Jazz Orchestra. Een wederzijds eerbetoon: dat van Paquet aan zijn jazzhelden, onder wie zeker ook de leden van de Belgische bigband, en dat van de heren musici aan de strips van Paquet.

'Ik hou van stijl', zegt Paquet – vandaag zelf in een hiphophoody van

Carhartt – over zijn pakkenmanie. 'Ik ga zelf niet voortdurend in pak over straat, maar als het even kan.'

Het is de jazz en alles wat daar aan ijzige coolheid aan vast zit geplakt die Paquet voor de ogen danst als hij het penseel laat krullen. Hij tekent de ongeremde vrolijkheid van swingjazz en New Orleans, de onderkoelde klasse van de bebop, maar ook de morsigheid van de dope, de zelfkant van Bird als die door heroïne en alcohol lamgeslagen over het podium wankelt.

Het is cooljazz-dag in Paquets huiskamer in de Antwerpse wijk Zurenborg. Gerry Mulligan staat op, de baritonsax flippert tussen de muren

die zijn behangen met oosterse artefacten en werk van de bewoner en dat van collega's. De jazz is niet bepaald een gril van de laatste jaren, zegt Paquet, of een retroperiode in zijn leven. 'De jazz riep me al vroeg. Als kereltje van 7 kwam ik vaak bij mijn grootoom, die helemaal zot was van swingjazz uit de jaren dertig en veertig. Die maakte ook iets los bij mij. Ik werd euforisch, ik sprong op die muziek door zijn huis. Een onbeschrijfelijk gevoel, de vrolijkheid van de trompetjes, de energie van de marching bands van New Orleans, Louis Armstrong.'

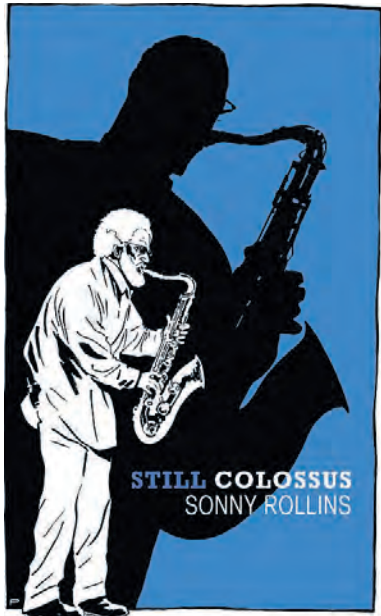
In zijn pubertijd ging het helemaal mis. 'Ik ontdekte de bebop. John Coltrane, Charles Mingus. Ik heb in de existentiële fase zelfs een periode pijp gerookt.'

Later ontdekte de bebop ook Paquet. 'Ik was al aan het tekenen geslagen, had na mijn middelbare school de kunstschool doorlopen. Ik maakte eens een strip, *The Bird as remembered by Miles da cat*, over Charlie Parker zoals Miles Davis zich hem herinnerde in zijn biografie. Ik tekende de musici als katten, als jazzcats. De blanken waren honden. En ik had er nog wat kippen tussen gestoken. Mijn tekeningen had ik ingestuurd voor een wedstrijd, en voilà, ze kon-

Jazzfeesten met live-strips

Dat jazz ook uitstekend samengaat met live-stripwerk, bewijst Philip Paquet bij zogeheten Radio Ultra Modern-feesten in België, feesten met swingjazz uit de jaren twintig tot zestig, met een volgens Paquet 'strakke beat' eronder. Paquet mixt live stripbeelden in, plus snel geschetste tekeningen en tags. Op de site cyclopmx.tumblr.com staan video's van de Radio Ultra Modern-feesten, plus de Belgische agenda.

Philip Paquet: 'Ik tekende de musici als katten, als jazzcats. De blanken waren honden. En ik had er nog wat kippen tussen gestoken.'

'De levens van die gasten zijn nauwelijks te bevatten'

den worden geëxposeerd in een galerie in New York. Ik werd uitgenodigd. Daar liep ik dan, 23 jaar, voor het eerst in New York. Grote ogen, oren open. Ik ging naar de jazzclubs, de Blue Note, Village Vanguard. Een buitengewoon fijne ervaring.'

Waarbij uiteraard het kwartje viel. Jazz zou het voornaamste onderwerp van Paquets stripkunst worden, hij snoof de sfeer van de straten. 'Ik was verkocht. Ik zag, zeker in New York, dat de jazz grafisch gezien ideaal materiaal was voor mijn tekeningen, het zwart-wit, het stadsgevoel, de groezeligheid van de straat en de louche clubs. Je kunt dat alles heel filmisch tekenen, met een voice-over die het verhaal vertelt.' En uiteraard werkte de muziek als inspiratie. 'De beweging van de jazz, de elasticiteit. Alles gaat op en neer.'

De bronnen voor Paquets werk zijn eindeloos. Elke plaat een verhaal, en anders staan er nog stapels biografieën. 'Die van Miles bijvoorbeeld, die is dik. En op elke pagina staan twintig anekdotes. Je kunt van elke een stripverhaal maken.'

Zo tekende Paquet het korte verhaal *Cookin'*, gebaseerd op de opnamesessies die Davis hield voor zijn platenmaatschappij Prestige. Paquet situeerde Davis' band in het kippen-

restaurant Chicken Shack, waar de musici zelf moeten koken omdat de kok zijn handen heeft verbrand aan het fornuis. En dat alles gebaseerd op de titel van Davis' plaat *Cookin'*, waarvan Davis altijd zei dat die kwam van zijn geliefde uitspraak 'came in and cooked', om maar uit te drukken dat de band perfect had gespeeld. 'Je kunt alle kanten op, levens uitvergroten, of juist dicht bij de waarheid blijven. Dat moet je soms ook wel, de levens van die gasten zijn nauwelijks te bevatten.'

Zoals dat van Louis Armstrong, de grote trompettist en zanger uit de swingperiode. Een 'uncle Tom' ook, volgens sommigen, die voldeed aan de stereotypen van de Amerikaanse entertainer. In zijn biografische strip Louis Armstrong, zijn eerste grote jazzstrip, ontcracht Paquet dat beeld. 'Ik kreeg de biografie van Armstrong in mijn handen gedrukt, en was daarvan zwaar onder de indruk. Ik las het in een paar dagen uit, droomde van hem. De dag daarna begon ik te schetsen. Ik maakte een verhaal, exposeerde dat. Mijn uitgever meldde zich, en voilà, het boek werd overal opgepikt, ging de wereld over.'

Paquet gebruikte teksten uit Armstrongs levensverhaal, schetste Arm-

strongs jonge jaren in New Orleans, tussen drugs, drank, geweld en prostitutie. 'Velen zien Armstrong nog steeds als die goedgezak, maar eigenlijk was hij helemaal niet dat zwarte rolmodel. Hij was toch wel een *bad boy*, opgegroeid in een keiharde wereld, kommer en kwel. De man rookte ook gewoon dagelijks zijn jointjes, tot op gevorderde leeftijd. Je wilt de donkere kanten als stripmaker natuurlijk verkennen. Achteraf gezien had ik dat misschien nog meer kunnen doen, maar allez, het was mijn eerste complete jazzstrip, mijn kindje, ik heb het er toch niet slecht van af gebracht.'

Zo dacht men ook in de Verenigde

Staten, waar *Louis Armstrong* tot in *The New York Times* lovend werd besproken. 'Ik kreeg na publicatie in Amerika de vraag van een professor aan een universiteit, of hij het boek kon opnemen in zijn lesmateriaal over de Afro-Amerikaanse geschiedenis. Toch bijzonder, voor een blanke Belg.'

In *Graphicology* zijn de volgens Paquet meest sfeervolle tekeningen uit *Louis Armstrong* te zien, naast werk uit andere jazzbundels en korte verhalen, in een vloeiende montage. De componisten van het Brussels Jazz Orchestra zijn met de beelden aan de slag gegaan, waarbij ze soms werden ingefluisterd door Paquet zelf. 'Ik heb ook een nieuwe strip gemaakt, speciaal voor dit project, waarin ikzelf en het Brussels Jazz Orchestra een rol spelen. Ik gaf aan wat voor sfeer ik daarbij in gedachten had, een spannend James Bond-achtig intro, dat werk. Vermoedelijk hebben ze daar rekening mee gehouden, maar zeker weten doe ik het niet. Ik heb alleen een paar stukken gehoord bij de repetities.'

Dat er niet lichtzinnig over de composities is gedacht, weet Paquet wel. 'Bert Joris, trompettist van het Brussels Jazz Orchestra en een van de componisten, belde me herhaalde-

lijk op om informatie in te winnen over mijn personages. Hij wilde weten hoe ze dachten, welke kant ze op wilden. Ik vond dat indrukwekkend.'

Paquet bezweert dat hij zichzelf in zijn autobiografische *Graphicology*-strip geen rol heeft toebedeeld om nu ook eens de coole jazzcat uit te kunnen hangen. 'Ha nee, je ziet mij ook hier als de gestresste stripteekenaar, die zich wanhopig afvraagt of hij zijn werk wel op tijd af krijgt. Je kunt mijn voorliefde voor oude jazz misschien zien als een vlucht uit de werkelijkheid, maar het is eerder een deel van mijn werkelijkheid geworden. Romantiek, maar ook een oprecht verlangen naar de mooie dingen van vroeger, naar degelijkheid. Ik denk dat ik dat met velen deel. Kijk maar naar het vinyl, dat terugkomt in de platenzaken. En ik ben helemaal geen autofreak, maar ik durf toch te zeggen dat na de jaren zeventig geen enkele fatsoenlijke auto meer is ontworpen.'

Graphicology met het Brussels Jazz Orchestra, vrijdag 10 februari in Muziekgebouw aan 't IJ, Amsterdam. Het werk van Philip Paquet is te zien op Phillippaquet.com. Zijn boeken zijn verschenen bij uitgeverij Bries.